

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 37.868/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Économie, le 7 décembre 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "relatif à l'application des normes comptables internationales", a donné le 13 décembre 2004 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"Dat het noodzakelijk is om dringend de nodige maatregelen te nemen ter uitvoering van de verordening 1606/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor de jaarrekeningen teneinde de vennootschappen onverwijld rechtszekerheid te geven over het op hen toepasselijke jaarrekeningrecht.

Overwegende dat de verordening bepaalt dat de internationale boekhoudnormen (IAS), uitgevaardigd door de International Accounting Standards Board, via goedkeuring door de Europese Commissie via een comitologie procedure vanaf 1 januari 2005 zullen toegepast worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde vennootschappen en dat de lidstaten de mogelijkheid hebben om het toepassingsgebied uit te breiden.

Overwegende dat dit besluit de mogelijkheid biedt aan de niet-beursgenoteerde vennootschappen om hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen met toepassing van de door de Europese Commissie op de datum van afsluiting van de balans goedgekeurde internationale normen.

Overwegende dat dit besluit bepaalt dat de vennootschappen naar Belgisch recht die genoteerd zijn op een gereguleerde markt van een andere lidstaat dan België voor het boekjaar dat een aanvang neemt vanaf 1 januari 2005, gehouden zijn hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen met toepassing van de normen die goedgekeurd zijn door de Europese Commissie."

*

* *

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations ci-après.

.../...

Fondement juridique

1. L'arrêté royal du 4 décembre 2003 portant exécution de l'article 10, § 1er, 2°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers a également trait à l'établissement des comptes consolidés conformément aux normes comptables internationales visées à l'article 3 du règlement (CE) n° 1606/2002, du Parlement européen et du Conseil du 19 juillet 2002 sur l'application des normes comptables internationales.

La sécurité juridique serait mieux assurée si cet arrêté était modifié pour faire référence à l'arrêté en projet.

2. Le fondement légal du projet est l'article 117 du Code des sociétés, dont le paragraphe 1er dispose comme suit : "Le Roi détermine la forme et le contenu des comptes annuels consolidés." Le préambule doit, dès lors, mentionner cet article. L'article 124 du Code des sociétés prévoit également que : "Les arrêtés royaux pris en vertu du présent titre sont soumis, pour avis, au Conseil central de l'économie et délibérés en Conseil des ministres."

Il y a toutefois lieu de s'assurer que les normes comptables internationales déclarées applicables conformément à l'article 3 du règlement (CE) n° 1606/2002, précité, sont en tous points compatibles avec les autres dispositions du Code des sociétés relatives aux comptes consolidés.

3. L'article 4 de ce règlement dispose comme suit :

"Pour chaque exercice commençant le 1er janvier 2005 ou après cette date, les sociétés régies par le droit national d'un État membre sont tenues de préparer leurs comptes consolidés conformément aux normes comptables internationales adoptées dans le cadre de la procédure prévue à l'article 6, paragraphe 2, si, à la date de clôture de leur bilan, leurs titres sont admis à la négociation sur le marché réglementé d'un État membre au sens de l'article 1er, point 13, de la directive 93/22/CEE du Conseil du 10 mai 1993 concernant les services d'investissement dans le domaine des valeurs mobilières."

.../...

Selon l'article 69 de la directive 2004/39/CE du Parlement européen et du Conseil du 21 avril 2004 concernant les marchés d'instruments financiers, modifiant les directives 85/611/CEE et 93/6/CEE du Conseil et la directive 2000/12/CE du Parlement européen et du Conseil et abrogeant la directive 93/22/CEE du Conseil,

"La directive 93/22/CEE du Conseil est abrogée ... (*). Les références à la directive 93/22/CEE s'entendent comme faites à la présente directive. Les références à des termes définis dans la directive 93/22/CEE, ou à des articles de ladite directive, s'entendent comme faites au terme équivalent défini dans la présente directive ou à l'article correspondant de la présente directive."

La notion de "marché réglementé" étant définie par l'article 4, paragraphe 1, point 14, de la directive 2004/39/CE, précitée, la question se pose de savoir si ce n'est pas à cette disposition qu'il convient de faire référence dans l'article 114, § 3, alinéas 1er et 2, en projet.

4. Selon l'article 118 du Code des sociétés, "Les comptes annuels consolidés sont établis par l'organe de gestion de la société." Le texte néerlandais correspondant est le suivant :

"De geconsolideerde jaarrekening moet worden opgesteld door het bestuursorgaan van de vennootschap."

Il y a donc lieu d'écrire, au début du texte français de l'article 114, § 2, alinéa 1er, en projet, "L'organe de gestion" à la place de "L'organe d'administration".

À la fin de l'alinéa 3 de ce même paragraphe, il convient en outre d'écrire "du règlement visé à l'alinéa 1er", plutôt que "du règlement visé au § 2".

(*) 24 mois après l'entrée en vigueur de la présente directive.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'État,
Mesdames	M. BAGUET,	
	B. VIGNERON,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. J.-L. PAQUET, premier auditeur.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

B. VIGNERON

Y. KREINS

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 37.868/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 7 december 2004 door de Minister van Economie, verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende toepassing van de internationale boekhoudnormen", heeft op 13 december 2004 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en vervangen bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de brief met de adviesaanvraag als volgt :

"Dat het noodzakelijk is om dringend de nodige maatregelen te nemen ter uitvoering van de verordening 1606/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor de jaarrekeningen teneinde de vennootschappen onverwijld rechtszekerheid te geven over het op hen toepasselijke jaarrekeningrecht.

Overwegende dat de verordening bepaalt dat de internationale boekhoudnormen (IAS), uitgevaardigd door de International Accounting Standards Board, via goedkeuring door de Europese Commissie via een comitologie procedure vanaf 1 januari 2005 zullen toegepast worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde vennootschappen en dat de lidstaten de mogelijkheid hebben om het toepassingsgebied uit te breiden.

Overwegende dat dit besluit de mogelijkheid biedt aan de niet-beursgenoteerde vennootschappen om hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen met toepassing van de door de Europese Commissie op de datum van afsluiting van de balans goedgekeurde internationale normen.

Overwegende dat dit besluit bepaalt dat de vennootschappen naar Belgisch recht die genoteerd zijn op een gereguleerde markt van een andere lidstaat dan België voor het boekjaar dat een aanvang neemt vanaf 1 januari 2005, gehouden zijn hun geconsolideerde jaarrekening op te stellen met toepassing van de normen die goedgekeurd zijn door de Europese Commissie."

*

* *

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het ontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

.../...

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Rechtsgrond

1. Het koninklijk besluit van 4 december 2003 tot uitvoering van artikel 10, § 1, 2°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten betreft eveneens de vaststelling van de geconsolideerde rekeningen overeenkomstig de internationale standaarden voor jaarrekeningen bedoeld in artikel 3 van de verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen.

De rechtszekerheid zou beter gediend zijn indien dat besluit aldus wordt gewijzigd dat erin wordt verwezen naar het ontworpen besluit.

2. De rechtsgrond van het ontwerp is artikel 117 van het Wetboek van vennootschappen, waarvan paragraaf 1 voorschrijft : "De Koning bepaalt de vorm en de inhoud van de geconsolideerde jaarrekening." Dat artikel moet bijgevolg vermeld worden in de aanhef. Artikel 124 van het Wetboek van vennootschappen schrijft bovendien voor : "De koninklijke besluiten ter uitvoering van deze titel worden ter advies voorgelegd aan de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en worden genomen na overleg in de Ministerraad."

Men moet er zich evenwel van vergewissen dat de internationale standaarden voor jaarrekeningen die toepasselijk worden verklaard overeenkomstig artikel 3 van de voornoemde verordening (EG) nr. 1606/2002 of volledig bestaanbaar zijn met de overige bepalingen van het Wetboek van vennootschappen die de geconsolideerde rekeningen betreffen.

3. Artikel 4 van die verordening bepaalt :

"Voor elk boekjaar, beginnend op of na 1 januari 2005, stellen ondernemingen die onder het recht van een lidstaat vallen hun geconsolideerde jaarrekening op overeenkomstig de internationale standaarden voor jaarrekeningen die volgens de procedure van artikel 6, lid 2, zijn goedgekeurd, indien hun effecten op de balansdatum zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt van een lidstaat in de zin van artikel 1, punt 13, van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad van 10 mei 1993 betreffende het verrichten van diensten op het gebied van beleggingen in effecten."

Artikel 69 van richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad bepaalt :

"Richtlijn 93/22/EEG wordt ingetrokken met ingang van...⁽¹⁾. Verwijzingen naar Richtlijn 93/22/EEG worden gelezen als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn. Verwijzingen naar begrippen die worden omschreven in, dan wel artikelen van Richtlijn 93/22/EEG worden gelezen als verwijzingen naar het overeenkomstige begrip omschreven in, dan wel het artikel van deze richtlijn."

Aangezien het begrip "gereguleerde markt" wordt gedefinieerd in artikel 4, lid 1, punt 14, van de voornoemde richtlijn 2004/39/EG, rijst de vraag of niet naar die bepaling moet worden verwezen in het ontworpen artikel 114, § 3, eerste en tweede lid.

4. Artikel 118 van het Wetboek van vennootschappen bepaalt :

"De geconsolideerde jaarrekening moet worden opgesteld door het bestuursorgaan van de vennootschap."

Daarmee stemt de volgende Franse lezing overeen : "Les comptes annuels consolidés sont établis par l'organe de gestion de la société".

⁽¹⁾ 24 maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn.

In de Franse tekst van het ontworpen artikel 114, § 2, eerste lid, schrijve men derhalve aan het begin "L'organe de gestion" in plaats van "L'organe d'administration".

Aan het eind van het derde lid van diezelfde paragraaf schrijve men voorts "van de in het eerste lid genoemde verordening" in plaats van "van de in § 2 vermelde verordening".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouwen	M. BAGUET,	
	B. VIGNERON,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J.-L. PAQUET, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS